

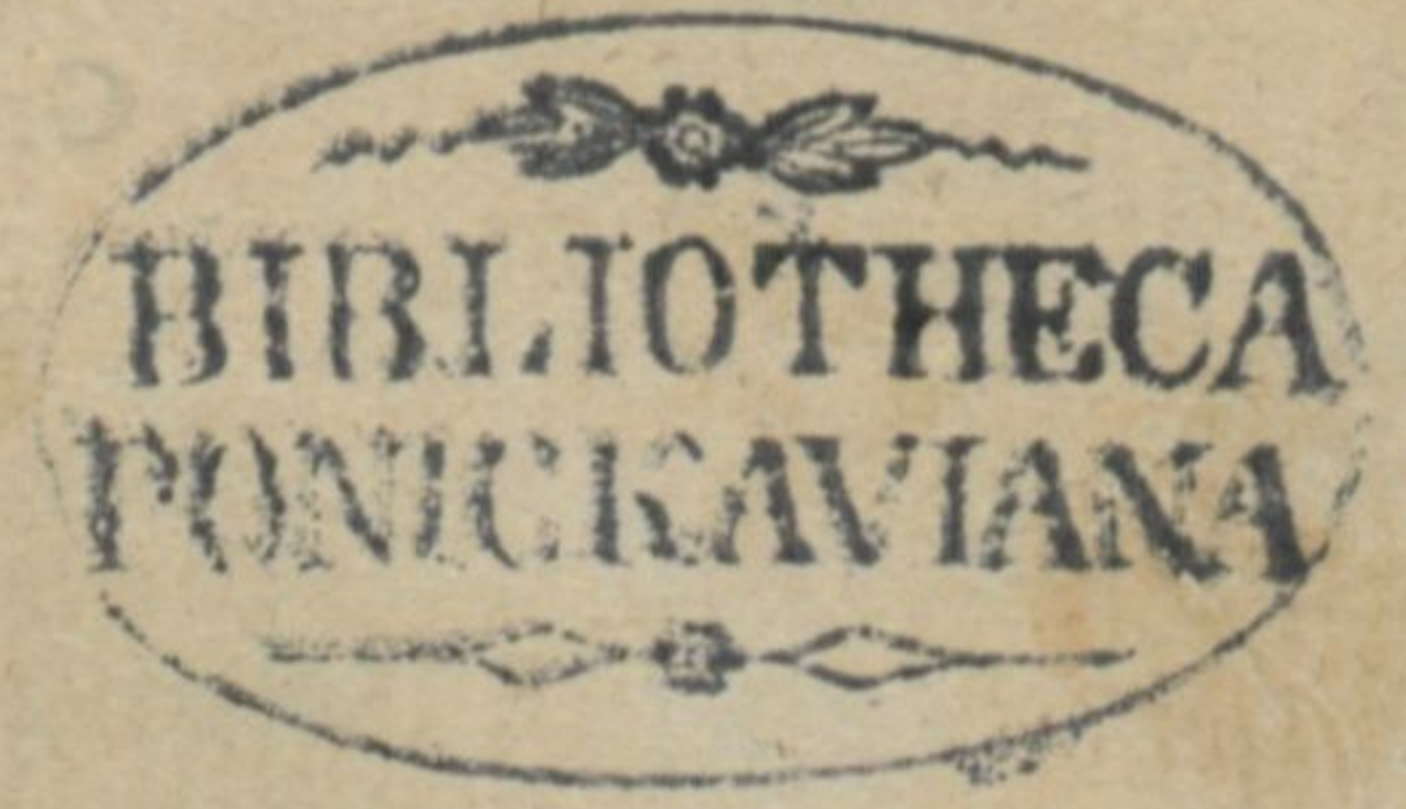
Q. K. 541, 47

II 694 1262

II f
1262

JUCUNDA
 DE
 OSCULIS
 DISSERTATIO
 HISTORICA PHILOLOGICA.
 AUCTORE
 GEORGIO C.F. RITTERSHUSIO.

PLINIUS in Pref. nat. hist.
 Magna pars, studiorum amœnitatem quærimus.



FRANCOFURTI ad VIADRUM,
 Recudit HERMANNUS Petteberg/
 ANNO M. DC. LXXXIX.

X 1864147



NOBILITATE GENERIS,
VIRTUTE, ERUDITIONE,
RERUM EXPERIENTIA,
MORUMQUE ELEGANTIA,

Præstantissimis Viris

DN.

JOACHIMO

&

EGGEBERTO

SCHAUMIIS,

FRATRIBUS GERMANIS,

Illi Reipub. Francofurtensis

XXIV Viro laudatissimo,

Negotiatori primario;

Huic Juris & politioris literaturæ Studioſo,

Amicis ac Fautoribus suis plurimum honorandis;

Gratitudinis, Observantiæ memoriæ ergò

D. D.

G. R. A.



Vetus est verbum : Arcum nimium intensum facile frangi : Quod ad studiorum rationem veteres mihi rectè transtulisse atq; accommodasse videntur. Verissimum quippe est, ingenii vires assidua lectione obrui, meditationibus debilitari, exercitiisq; frangi. Hinc in Academiis scholisve non rarò videas multo feliciores in studiis progressus facere eos, qui curis suis gaudia interponunt, quibusq; ludus & jocus studiorum & rerum seriarum quandoq; relaxatio est, præ illis, qui continuo Libris hærent affixi, neq; inedia parcentes neq; vigiliis. Multos novi paraphrenitida, alios *κακροσμαζίαν* aut phtisin hac studiorum intemperantia contraxisse. *ἀνάπαυσις δὲ*, ut Pindarus ait, *ἐν πάντι γλυκεία ἔργω*. Hanc qui amant, aut poesin exercent, aut historias evolvunt, aut Musica se oblectant, aut gymnasticam tractant, aut deambulationibus & colloquiis sese recreant, adeoq; ---- trahit sua quemq; voluptas.

Mihi illud Joannis Postii placet :

Non juvat assiduè libros tractare severos

Bartole sive tuos, sive Galene tuos :

Sed libet ad dulces etiam descendere lusus,

Atq;vè animum Doctis exhilarare JOCIS,

Illorum proinde ingenia, qui in rebus ludicris, ridiculis, paradoxis atq;vè abjectis laudandis & commendandis tempus fefellerunt, amo magniq;ve facio. Ceu fecere Archippus, qui asini umbram, Passeratius, qui asinum ipsum, Glaucus qui injustitiam, Policrates & Isocrates, qui Busiridem, Huttenus, qui febrem, Phavorinus qui Therpsiten & quartanam, Maro, qui culicem, Catulus, qui passerem, Ovidius, qui nucem, Diocles, qui rapam, Dio Prusæus Philosophus, qui psitacum, Synesius, qui calviciem, Lucianus, qui vitam parasiticam & muscam, Libanius, qui bovem, Mirandula, qui barbariem,

A 2

Cælius

Cælius Calcagninus, qui pulicem, Erasmus, qui *μωρίαν*, Pirckai-
 merus, qui podagrā, Mujoragio, qui lutū, Pierius, qui paupertatē Poe-
 ticam, Salerius & Hegedorpius, qui ebrietatē, Heinsius, qui pediculū,
 alii, qui ejusdē farinæ alia encomiis ornarūt & illustrārunt. Th. Lanf.
 in Or. cōtr. Polon. p. 613. Cujus generis scripta in vernacula nostra
 extant, *Froschmeußler* / (cujus auctor est G. Rollenhagenius, qui exem-
 plo Homeri *Βατραχομυομαχίαν* instruxit) *der Römische Bienent-*
forb / (cujus auctor est Philipp. Marnixius S. Aldegondius, qui Apia-
 rium Romanum primò Belgicè concepit ac edidit anno 1571. quo
 tempore crudelissimè in viscera Belgicæ sæviebat Albanus. Postea
 Joannes Fischardus, dictus Mentzer J.C. festivissimi vir ingenii ex
 Belgico idiomate in nostrum Teutonicum transtulit, quæquæ mi-
 nori litera sunt expressa de suo adjecit, vel potius, ut apparet, ex
 Henr. Stephani Gallico libro, qui inscribitur: *Traictè preparatif*
à L. Apologie pour Herodote, mutuatus est. Matth. Bernegger. de
Idol. Laurent. c. 3. p. 22.) *der Neinicke Fuchs* / *der Landstürker* / *die*
Schelmengunst / *das Narrenschiff* / & complura alia, quæ prima
 quidem fronte meras nugas præ se ferunt, in recessu tamen non
 parum ad civilem prudentiam morum emendationem, vanæq; su-
 perstitionis demonstrationem, momenti afferunt.

Ego ingenii reficiendi ergo Osculorum mihi sumpsi Theo-
 riam, praxin aliis, quibus & tempus, & sumptus & favor chori Pu-
 ellarum est, relinqvens. Prius verò quàm ad argumenti tractatio-
 nem accedam duo mihi præmonenda video. Procul dubio nam-
 que Catones quidam erunt atque Stoici, qui dicam mihi scribent;
 quod Juventuti, quæ aliàs ad vitia prona est, faces accendam amo-
 ris, eamquæ præceptis instruam. His respondeo, artem ama-
 toriam nunquam me vel didicisse vel exercuisse, proindequæ tan-
 tum abest, ut cuiquam offendiculo esse voluerim, ut potius spera-
 verim quosdam amore historiarum & Philologias, quæ certè stu-
 diorum graviorum jucundum est condimentum, hac occasione ac-
 censum iri. Oscula impudica & luxuriosa non probo, quin po-
 tius pœna digna censeo. Ergò ut floriferis apes in saltib. omnia
 libant, illa verò quæ dulcedinem vimquæ mellificam habent solum
 attrahunt: In venenatis contra animalibus, quidquid ea sugunt,
 quid-

SECTIO I.

3

quidquid gustant in venenum vertitur. Ita cuicumque honestas cordi est, is omnia in melius intrepribatur, & de minus feriis dextrè judicabit: Heteroclitici qui sunt, cum optimè etiam cogitata dictaque invertere inque deteriorem partem rapere soleant, quis curabit, si malitiæ suæ hinc sumant argumentum? Hoc primum. Alterum monitum est, ne Lector exquisitum hinc genus expectet orationis. In rebus ut plurimum occupor jocosis, in quibus molestum foret de verbis operosè laborare: Quod si quis fortè urgeat: Tanti ergo nugas has non esse, quæ in publicum protrudi debeant. Huic equidem assentior: Verùm animus ἀντίσωρον meditabatur illis, qui multis & maximis me affectere beneficiis: qui cum vitæ morumque elegantia studiosissimi sint, materiam instituto meo vix potui invenire aptiorem. Quod si ergo illis animi mei affectionem ac gratitudinem probavero: æquam etiam à te, Lector benevole, censuram peto atque expecto.

Commodè vero dissertatio hæc De Osculis in septendecim membra sive sectiones mihi tribui posse videtur: Quarum I. agat De Osculi verbo ejusque synonymis, tum phrasibus quibusdam ambiguis. II. De Osculis divinis & religiosis. III. De Osculo Pontificis. IV. De Osculis Regum & Principum, quod civibus ferebant. V. De Osculo subditorum, quo superioribus & magistratibus reverentiam exhibebant. VI. De Osculatione manuum, frontis, oculorum. VII. De osculis genuum & pedum. VIII. De assentatorio more Italorum, Gallorum & Hispanorum, osculandi manus vel pedes. IX. De osculis propinquorum. X. De pœnis osculorum variis. XI. De osculis, quæ Parentes liberis figebant. XII. De osculis, quæ liberi Parentibus. XIII. De osculis quæ uxores maritis. XIV. De osculis quæ mariti uxoribus. XV. De osculis fratrum, affinium & aliorum propinquorum. XVI. De osculis officiosis. XVII. Et ultima sectio, de svariis sive osculis amoris.

SECTIO I.

Primum ergo Osculum Varro in lib. de vit. Pop. Rom. apud Non. Marcell. & lib. 5. de Ling. Lat. p. 59. ab ore derivat. Quamquam

A 3

quam



quam improprie osculum etiam columbis tribuatur, quibus non os sed rostrum est, quando historicus ait: (lib. 1. hist. c. 15.) Masculum columbarum non prius feminam inire, quam osculum illi dederit. Non enim admittunt feminae marium commercium si vacuum sit osculo. Verba cognata sunt, basium & suavium: inter quae Donatus vetus Terentii interpretis hoc facit discrimen, ut oscula sint officiorum: basia pudicorum affectuum: suavia libidinum vel amorum. Quibus cum fere conveniunt glossaria vetera H. Stephani, quando basium interpretatur *Φίλημα ἐρωτικόν*. Et *Φιλητήν*, basiatorem, amatorem. At suavium (quod à suavitate quidam dictum volunt, alii tamen suvium scribunt) *Φίλημα ἐπιμερικόν*. Consentit etiam Servius ad illa 1. Aeneid.

Olli subridens hominum sator atque Deorum,
Vultum quo caelum tempestatesque serenat,
Oscula libavit natæ) Sciendum est. inquit,

Osculum religionis esse: suavium voluptatis. Ut alibi: Summaque per galeam delibans oscula. Et Terentius: O Thais mea, meum suvium, &c. Sed hoc discrimen ferè negligitur & promiscuè hæc omnia uno osculi verbo denotantur. C. Rittersh. in part. feud. lib. 2. cap. 5. q. 95 pag. 439.

Verbis hisce simplicibus unam atque alteram in hoc osculorum usu probatis auctoribus usitatam Phrasin subjungo, de quarum vi & genuina interpretatione non usque quaque inter doctos convenit. Ut quando Pater Latinitatis Plautus Curcul. act. 1. sc. 3. sub Persona Planesii ad Phædromum: Tene etiam, ait, priusquam hinc ab eo suvium &c. ubi Lambinus minus latinum censet, suvium tenere, reponit ergo, tollere: Quod vice versa præ altero merum rus, imò pus videtur Taubmanno, suam sententiam suffragio Pistoris confirmanti, qui suvium tenere osculum accipere, non osculari interpretatur. Quamquam inter dare sive ferre suvium & accipere re ipsa parum interesse videatur seculi nostri Martiali Jo. Oweno, qui ita in Phyllida ludit: lib. 1. ep. 25.

Basia Phylli aliis dare non vis: at data sumis:
Nimirum scis hæc accipiendo dari.

Alter Plauti locus in milite glor. act. 2. sc. 1. Itaque hic me-
retri,

SECTIO I.

5

retrices labiis dum ductant eum, Majorem partem videas valgis suaviis &c. magis torfit Latinitatis vindices. Plerique inter quos Scaliger, Douza & Gruterus, Comicum suavia pro ore posuisse volunt, quod Poetis haud est infreqvens. Plauto Rudent. act. 2. 4. Tum quæ indoles in suavio est. Virgilio in Jamb. Os usque lambis suaviis, id est, more canum, qui aliquid ligurierunt, labra etiamnum lambis. Gellio lib. 19. noct. cap. 11. Dum semihulco suavio Meum puellum suavior. Turnebus lib. 7. advers. c. 6. & lib. 1. c. 18. quem sequitur Lambinus, Plautum ita accipit, q. d. Meretrices dum Gloriosum militem ductabant atque captabant, per illusionem inter Osculandum os obtersisse, valgumque reddidisse, cum ex animo non basiantes atque ludificantes. Quod osculi genus Græci *σπείλον φίλημα* vocant. Hesy chius *σπείλον, φίλημα πποιον σκολιον*. Quæ Lambini & Turnebi sententia non probatur Jano Douzæ lib. 1. præcid. c. 12. qui Plautum non de valgis inter basiandum militem à meretricum turba per irrisum conformatis, sed de posticis sannis intelligit sine basiatione: quibus fastidiosæ illæ militem absentem seu præsentem etiam, sed adversum tamen, atque à tergo illudebant. Ita ut valgis suaviis subsannare nihil aliud sit quam labiis ductare. Peculiaris verò est Acidalii interpretatio, qui laudat quidem suavia pro labiis accipi: rectè item ductationem labiorum pro contumeliosa non basiatione sed subsannatione: sed minus rectè valga suavia pro ipsa oris inter subsannandum obtortione haberi autumat. Quin hanc esse plauti mentem: inde adeò quod meretrices militem gloriosum assiduè labiis ductaverint, valga savia sive ora pravè distorta eas sibi fecisse, ut maxima earum pars ex contemnifica ista obtortione jam valga savia gerat. Eadem phrasi utitur etiam Petronius, quando ait: Quartilla commovebat valgiter labra & me tanquam fortivis osculis (Turneb. legit oculis) subinde verberabat. Hæc ferè habeo à F. Taubmanno, cui hoc didactron laudis libenter persolvo, ingenui quippe viri est fateri per quem profeceris, Plinio monente. Lectoris erit arbitrii cui harum conjecturarum album velit adjicere calculum.

SECTIO



SECTIO II.

Osculorum alia sunt divina, sive religiosa, alia humana. Ad divina refero locum psalmistæ: ps. 2, v. 10. 11. & 12. Et nunc Reges intelligite: erudimini qui judicatis terram, servite Domino in timore & exultate ei cum tremore, Apprehendite disciplinam, OSCULAMINI FILIUM. Quorum verborum verum proculdubio intellectum acceptum refero insigni Theologo Joanni Gerhar- do qui cum in tr. de mag. pol. membr. 1. n. 166. p. 912. ad asseren- dum, Ad magistratum pertinere curam religionis: primo adduxis- set mandatum divinum de Jure Regis. Deut. 17. vers. 18. Postquam federit in folio regni sui, describet sibi Deuteronomium legis hujus in volumine: accipiens exemplar à sacerdotibus Leviticæ tribus. Et habebit secum legetque illud omnibus diebus vitæ suæ: ut discat timere Dominum DEUM suum & custodire verba & ceremonias ejus, quæ in lege præcepta sunt. Eique superiora verba Regis Davidis conjunxisset: hanc cum suam, tum aliorum Theologorum subjicit exegetin: Particula & nunc, hanc cohortationem ad Reges factam eo modo connectit, quod considerata Regni Christi divina stabilitione & confirmatione non debeant conatu profus irrito & frustraneo illud amplius oppugnare, sed Evangelium hujus Regni amplecti, doctrinæ Christi in suis regnis & provinciis locum dare, ejus propagationem promovere, & hac ratione filium osculari. Petr. Galatin. lib. 3. de Arcan. Cathol. verit. c. 6. ex Midras Tehil- limtalem affert expositionem: Quid sonat illud osculamini filiū? Simile est cuidam Regi, qui contra filios seu incolas civitatis indi- gnatus est. Iverunt ergo cives & supplices facti Filio Regis, peti- verunt, ut sua intercessione patrem sibi reconciliaret. Abiit filius & placavit subditis patrem suum. Accesserunt postea cives regem sibi reconciliatum, ut gratias agerent: Quibus Rex dixit: Mihi ne gratias agetis? Quin abite potius & filio gratias agite, cujus inter- cessione vitam & omnia vestra debetis, nisi enim ille medius inter- venisset, actum de vobis esset. Sanctes pagnin. in Lexico allegat verba R. AbenEzræ: Servite Domino respectu domini, osculamini filium respectu Messia. Et addit, in India morem fuisse, ut subditi
Regem

Regem deoscularentur: Sicut & Samuel Saulem Regē noviter ei etiam
 deosculatur. 1. Sam. 10. v. 1. Quod apud nos quoque, hodie in
 conferendis dignitatibus usu venit. Nam Archiepiscopus Regem
 Romanorum osculatur, Proceribus idem facientibus. Steidan. de
 Stat. relig. lib. 19. p. 348. Nec non in creatione doctorum inter
 ceremonias & ritus solennes numeratur, Cathedra, biretum, liber,
 annulus, benedictio, osculum, ut not. gl. ad Clement. de magistr.
 Quorum quædam, nempe Cathedram, librum, biretum, annulum
 aureum dicunt Dd, substantialia & necessaria & quæ omitti non
 possint. Sed ait additionator ap Guid. Pap. q. 388. de Advocat. &
 Dd. quod traditio annuli, Osculum & benedictio, non sunt de sub-
 stantia: quia, ut inquit Dn. Baldus, mulieres osculantur, despon-
 santur & benedicuntur, & tamen non doctorantur. Thom. Lanf.
 Comment. de Acad. Lit. M. p. 71. Genes. 41. v. 40. Super os tuum
 osculabitur omnis populus. LXX. *ὁπαις ἑτου*. Hieron. ad Tui-
 oris imperium cunctus populus obediet. Quando igitur Reges
 jubentur osculari filium, intelligitur non tam osculum amoris,
 quam honoris, reverentiæ & subjectionis, quod huic Regi sua sce-
 ptra submittere, ipsique servire, & potestatem divinitus acceptam
 ad regni hujus propagationem & defensionem, convertere debe-
 ant. Drus. in Comment. ad difficil. loca Genes. cap. 118. p. 139. vid.
 eund. lib. 2. obs. c. 16. & cent. 1. miscel. c. 60. Inter genera oscu-
 lorum, quæ recensent Hebræi, est osculum dignitatis seu magnitu-
 dinis. Tanchama 23. 4. ut cum Regem recens creatum osculo re-
 cipimus & admittimus, ei que homagium præstamus, de quo intel-
 ligendum illud Ps. 2. v. 12. Osculamini filium. Atque ita versicu-
 lum istum etiam CL. Marotus in paraphrasi sua reddidit:

Faites hommage au Fils qu'il vous envoie

Que courroucè ne soit amere ment.

Sic ergo Dn. Gerhardus concludit: Si Reges & Judices, quatenus
 tales domino servire ac filium osculari jubentur, utique etiam illis
 cura religionis incumbit. Quomodo enim Christo sua potestate
 & officii administratione servirent, si in religionis negotio quod
 agerent non haberent? Tunc verò Christo serviunt, ipsumque oscu-
 lantur, si non ipsi solum doctrinam Christi recipiant & fide ample-
 ctuntur,

ctuntur, sed & potestate divinitus sibi data hoc efficiunt, ut puritas doctrinæ in Ecclesia conservetur, idololatriæ & falsi cultus aboleantur, lupi ab ovili dominico arceantur, ministri Ecclesiæ commode alantur, &c.

Secundò sacri osculi vestigium est apud S. Hiobum, qui: Si vidi inquit, solem cum fulgeret, & lunam incedentem clarè & osculatus sum manum meam ore meo: id est, si Solem aut Lunam adoravi. Nam ut Hieron. ad Rufinum scribit: Qui adorant, solent deosculari manū & capita submittere. D. Luther. Phrasais illas Hebraicas ita explicat: videre solē: Wan mirs glücklich gieng/hab ich nicht meine Freude darinnen gehabt. Osculari manum: Heist sein eigen Werk preisen / welches allein Gott zugehört. Adorationi verò osculatio manuum expressè jungitur 3. Reg. 19. v. 18. Ubi Dominus: Derelinquam mihi in Israel septem millia virorum quorum genua non sunt incurvata ante Baal, & omne os quod non adoravit eum osculans manum. Quæ ferè verba repetuntur ab Apostolo ad Rom. II. 4. Præterea mysticum osculum exprimitur in Cantic. Cant. c. 1. Osculetur me osculo oris sui, quia meliora sunt ubera tua vino. Et cap. 8. Quis mihi det Te fratrem meum sugentem ubera matris meæ, ut inveniam te solum foris, & deosculer te, etiã me nemo despiciat. Cujus uberiolem explicationem Theologis relinquo. De manuarum adoratione de qua supra Lipsius notat eam non simplicem aut rudem omninò fuisse, sed certa quadam conformatione & gestu: allegans auctoritatem Apuleji lib. 5. Miles in Psyche: Multi denique civium & advenæ copiosi, inaccessibleis formositatis admiratione stupidi, & admoventes oribus suis dextras, primore digito in erectum pollicem residente, ut ipsam prorsus Deam Venerem religiosi adorationibus venerabantur. Qui quidem gestus nihil abit ab Hesperiorum ritu hodiè, qui ex pollice & indice quasi crucem formantes eam in adoratione & templis deosculantur. Excepto quod isti pollicem indici imponunt, Romani contra. Præter osculationem illam manuum alii etiam paganorum fuere sacri ritus. Nam & os Diis venerabundi osculabantur, & manus & pedes. De ore Cicero in Verrem lib. 5. Ibi est ex ære simulacrum ipsius Herculis quo nō facile dixerim me quidquam

SECTIO II.

quam vidisse pulcrius, usque eò Judices, ut rictum ejus ac mentum
 paullò sit attritius: quod in precibus ac gratationibus non solum
 id venerari, sed etiam osculari solent. Quæ tamen *παρρησία* Deo-
 rum osculandi ora Ethnicis rara, & recepti magis cultus demissio-
 res, ut oscularentur Deorum vel dextras, vel pedes, ut ex Lucretio
 & Apulejo luculenter probat Justus Lipsius lib. 2. Elect. c. 6. Illi
 verò qui verebantur Deos ipsos ore suo profano tangere, eminus
 stantes manum porrigebant, eamque statim verenter ad os suum
 referebant & suaviabantur. Cujus ritus frequens apud Plinium,
 Minutium Felicem, Apulejum, Tacitum, Suetonium, Martialem
 aliosque melioris notæ scriptores mentio est. In calamitatibus
 verò & rebus arctis oscula liminibus etiam templorum data, postu-
 bus & aris: de qua superstitione plura apud Lipsium sæpè lauda-
 tum, & Turnebum lib. 12. adv. c. 5. p. 382. Quibus addo osculum
 terræ ex Plutarcho in Anton: ubi milites Antoniani postquam
 Araxen fluvium tutò superarunt & in Armenia pedem posuerunt,
 ibi verò tanquam è mari terram eam primum conspexissent, oscu-
 lati solum præ gaudio sunt, & ad lacrymas mutuosque complexus
 versi. Notaque est historia fratrum, qui cum ab Oraculo respon-
 sum accepissent, eum patri in imperio successurum, qui Matrem
 communem primus osculaturus esset, natu eorum minimus confe-
 stim vi & mente Oraculi intellecta Terram omnium matrem oscu-
 latur astutiaque sua fratribus paternum regnum eripit. Addo
 etiam oscula religiosa sive quæ mortuis dabantur. Sic Joseph ruit
 super faciem patris mortui flens & deoscuans eum. Genes. 50. v. 1.
 Sic Cleopatra tumultum Antonii coronavit ac deosculata est, Plut.
 in Ant. p. 166. Pars militum vulnus Imperatoris Othonis deoscu-
 lati sunt in cadaver incumbentes, pars manus attigerunt, pars
 eminus adoraverunt, nonnulli facibus in rogam conjectis seipso
 jugulaverunt, teste eodem Plut. in Othon. p. 353. Qui & alibi de
 Panteo refert, in Cleom. p. 219. eum forma præstantem omnibus &
 ad disciplinam juvenum aptissimum, Cleomenem Regem amasi lo-
 co habuisse, ac tum jussisse ita demum mori, ubi se & reliquos de-
 functos videret. Ergo jam omnibus jacentibus circumiens Pan-
 teus, pugione singulos attigit, explorans an quis fortè lateret vi-

vens. Cum Cleomenes propè talum ab eo ictus vultum obvertisset, osculatus eum juxta affedit: jamque exanimatum amplexus, seipsum jugulavit. O præclaram amicitiam, quæ non in secundis modò, sed adversis etiam vera, constans & ad mortem usque perpetua fuit! Cui quam comparem non facilè habeo, nisi fortè trium Anglorum, qui cum Gallicam peregrinationem simul ingressi essent & fidelitatem mutuamque auxilium conjurassent, lustrato sine ductore Molinii horto Regio (in quo pons ita est fabricatus, ut nisi clavo ferreo muniatur, qui illo incedunt, in subjectas undas decidant) duobus ex ipsis id evenit, quod cum tertius cerneret, ne non omnis fortunæ comes esset, ultro secutus in easdem aquas valde lutas profiluit. *Jod. Sincer. itin. Gall. p. 116.* Constantinum Mag. legimus beatorum martyrum vulnera & cicatrices, quas sub Maximini tyrannide acceperant, osculi devotione affecisse, apud *Euseb. de Vit. Const. lib. 1. c. 4.* Proinde Christi etiam vulnera, quæ illustriora & splendidiora sunt solis radiis osculari nos jubet ex *Joh. Chryf. Joach. Beust. in exp. evang. Domini Quasimodogen. Satis de priori osculorum genere.*

SECTIO III.

Inter oscula humana primo loco est Osculatio pedum Pontificis Romani. Ita enim habet formula ceremoniarum Papalium: Nemini omninò mortalium Papa reverentiam facit, assurgendo manifestè, aut caput inclinando seu detegendo. Tantum Romanorum Imperatori, postquam illum sedens ad osculum pedis & manus suscepit, aliquantulum assurgit, adque osculum mutuo caritatis amplexu illum benignè recipit. Item: Omnes homines cujuscunque sint dignitatis & præminentiae, ut primum in conspectum Papæ veniunt, distantibus spatiis, ter debent ante illum genua flectere & ejus pedes osculari. *Th. Lanf. in Or. pro Ital. pag. 696. & 698. & in Or. contr. Ital. p. 754.* Cujus honoris fundum Papicolæ in quodam sacrarum literarum dicto ponunt: Vultu in terram demisso pulverem pedum tuorum lingent. Quod tamen non magis ad Personam Pontificis Romani referri atque applicari potest, quàm alia ejusdem generis, quibus ad hierarchiam suam
pro-

probendam stabiliendamque sceleratè abutuntur: Ceu sunt: Data est mihi omnis potestas in cœlo & in terra, &c. Tu es illa petra & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, &c. Dedit ei Dominus potestatem & regnum & omnes populi inservient ei, potestas ejus potestas æterna, quæ non auferetur & regnum ejus quod non corrumpetur &c. Super aspidem & basiliscum incedes & conculeabis ora Leonum. Cyr. Herdes. in Cynos. Jur. Pontif. p. 5.

Quæ & similia dum Filius perditionis ad se trahit, quid aliud quam Plaphonis agit fabulam, & honorem, in cujus partem DEUS neminem se admissurum juravit, divinum sibi ascribit & usurpat? Neque quidquam ipsum juvat exemplum Christi, (Luc. 7. v. 38.) qui tulit, ut mulier, quæ erat in civitate peccatrix, sibi pedes primum flens lacrymis rigaret, capillisque tergeret, ac deinde deoscularetur. Nam hunc honorem non quasi ipse eo gauderet, admisit, sed hac occasione Pharisæum hospitem instruere de persona sua voluit, cui potestas esset remittendi peccata. Sic unctionis etiam honore se à Maria affici passus est, non sui causa, sed discipulorum, quibus passionis & mortis suæ memoriam ista extrema quasi unctione insinuare & reficere voluit. Matth. 26. v. 6. Marc. 14. v. 3. Johan. 12. v. 2. Quid quod si honor & reverentia ista Christo ut summo Pontifici & sacerdoti, magistro & Domino competiit, ut certè competiit: ergone fas erit vicario, qui audire vult, discipulo & Apostolo, eundem sibi ut vindicet? Christum legimus discipulis pedes lavisse in exemplum humilitatis: nullibi verò extat, Christum vel se vel discipulos suos ab honore magistratibus & cum primis mundi Monarchæ exhibendo exemisse. Hoccine est vestigiis Petri, de cujus successione S. S. Patres tantopere gloriantur insistere? qui Cornelium Centurionem ad pedes procidentem seque adorantem erexit: Act. 10. v. 26. Surge inquam, & ego ipse homo sum. O vocem memorabilem atque salutarem (exclamat Polydorus Virgilius de Rer. invent. c. 13. lib. 4.) si benè multi hodiè sese quoque homines tantum esse perpenderent, qui propterea quod sacerdotio præditi sint, planè se reliquorum mortalium, longè post hominum memoriam imperiosissimos dominos præbent, non communes patres ut fieri deberet! Tantum verò abest, ut osculatio illa pedum



DE OSCULIS

Pontificorum mansuetudinem Christi sapiat, ut paganum potius sit institutum & ab Ethnicorum Pontificibus petatum. Nam, ut Plutarchus testatur, sacerdotibus Romanis nec habere nec petere magistratum permittebatur, lictore tamen & sella curuli utebantur, ut iis delicti ultra non quærent: in templis propè januam lecticam habebant, tanquam custodes & refugium: pedes iis relinquere osculabantur. Hujus diabolicæ Servi Servorum insolentiæ & superbiæ cum alia in Vaticano extant monumenta, tum imprimis Caroli V. Invictis: Imp. quod ad posteritatis execrationem potius quàm felicem memoriam in castello S. Angeli marmori incisum est: E Lybia advenit Romanas victor ad arces:

Cæsar, & inniveis aureus ivit equis.

Ille triumphavit, sed tu plus, Paule, triumphas,

Victor namque tuis oscula dat pedibus. Plat. in vit. Paul. 2. Servantissimos contra dignitatis suæ legimus Bulionum & Wirtenbergensium Duces. Nam cum Bononiæ, Romæ, ac postremo Massiliæ Carolus V. Imp. Reges Francorum ac Navarrae, Duces Allobrogum, Florentinorum, Ferrariensium, maximus Magister equitum sacrorum, cum infinita Principum ac nobilium multitudine pedes Pauli III. P. M. osculati essent, illi, quos supra nominavi Duces, refractarios sese exhibuerunt, neq; ad pedes Pontificios sese prosternere atque abjicere voluerunt. Hicque honor non solum præsentibus exhibetur Pontificibus, sed absentibus etiam per literas. Quod vel ex Caroli IV. Imp. ad Innocentium V. tabulis patet, quibus scripsit, se quidem Imperatorem à Principibus designatum, sed à pontifice Romano suam creationem stabiliri & confirmari, coronam etiam Imperialem inde accipi oportere: quarum principium est: post pedum oscula beatorum. Quæ verba, si fides est Bodino, lib. 1. de rep. c. 9. p. 216. in omnibus Imperatorum ad Romanum pontificem literis, jam inde à Ludovico Bavaro ad hæc usque tempora repetita sunt. Subscriptio verò literarum Imperatoris est hujusmodi: Ego manus ac pedes vestræ Sanctitatis deosculor.

SECTIO IV.

SECTIO IV.

13

Multò modestiores Principes & Reges legimus, qui cives honestiores osculis frequenter impertiti sunt. S. Sulpitius Galba Icelum concubinum & libertum suum de Neronis exitu nunciantem arctissimis osculis palam excepit. Sueton. in Galb. c. 22. Salvius Ottho manè Galbam salutavit, utque consueverat osculo exceptus etiam sacrificanti interfuit. Idem in Salv. c. 6. amplexuq; & osculo dimisit amicos suos. ibid. c. 10. Ab eadem comitate plinius in paneg. laudat Trajanum: Gratum erat cunctis, quod Senatuum osculo exciperes, sicut dimissus osculo fueras. Alexander quoque Magnus supplices amplexu & osculo dignatus est. Bodin. lib. 1. de rep. c. 9. p. 150. eodemque modo Absalonem favorem populi sibi conciliaffe, cum patrium ambiret regnum, sacra refert historia 2. Sam. 15. v. 5. Et David Rex Barzellai Gileaditam: (cujus amplitudo & erga Davidem Regem exulem beneficentia cum in libris Samuelis, tum apud Efram & Nehemiam egregiè commendatur 2. Sam. 19. v. 39. Efr. 2. v. 61. Nehem. 7. v. 63.) nec non Fridericus I. cognomento Barbarossa legatos Adriani pontificis isto honore excepisse legitur apud Gunther. lib. 7. v. 191.

Protinus optatæ præsentibus oscula pacis

Dulciter impendens Papæ Cleroque salutem

Innuit & lætos à se dimittit in urbem.

Austerus contra Nero, qui inter alias odii erga Senatuum Romanum significationes hanc etiam dedit, quod neque adveniens neque proficiscens quenquam osculo impertivit ac ne salutatione quidem teste Suetonio in Ner. c. 37. Quanquam erga alios videtur paulò fuisse benignior: Tiridati quippe Armæniæ Regi suis genibus advoluto, manuque prehensio & erecto osculum infixit, thyræam de capite detraxit, eique diadema circum imposuit, postremò ad dextram sedere jussit. Bodin. lib. 1. de rep. c. 9. p. 151. Numidæ Regum alia erat ratio, qui more gentis suæ nemini mortalium osculum ferebant. Quidquid enim in excelso fastigio positum est, humili & trita consuetudine, quo sit venerabilius, vacuum esse convenit. Valer. Max. lib. 2. cap. 1. in fin. Ita tamen princeps mores suos temperare potest & debet, ne quod rarissimum est aut facilitas auctoritatem, aut severitas amorem deminuat. Tacit. in Agric.

Tales



Tales ergo principes erga cives & subditos sese exhibuerunt.

SECTIO V.

Subditi verò eos vicissim manuū & pedū osculatione honoraverūt. De Catone scribit plutarchus: Postquam finiit Catonis militia, non votis neq; laudationibus, quod tralatitium est, cum dimisere, sed cū lacrymis multis & complexibus, vestes pedibus ejus substernentes qua incederet & manus ejus deosculantes, quæ paucis omninò Imperatorum ejus ævi Romani tribuebant. Tacitus 1. histor. Ruere cuncti in castra, laudare militum judicium, exosculari Othonis manus. Et 15. Annal. Agere grates diis, genua ipsius advolvi & dextram osculis fatigare. Sueton in Tiberi c. 72. p. 218. Chariclem Medicum quod manū sibi osculandi caussa apprehendisset existimans tentatas ab eo venas sibi, remanere ac recumbere hortatus est, cænamque protraxit. Elisabetham Angliæ Reginam moris erat flexis genibus alloqui, quorum supplicum aliquos interdum manu elevabat & dextram chirotheca detracta annulis & lapidibus pretiosissimis splendentem porrigebat: Quod clementiæ signum suo tempore Gulielmo Slavato, L. B. Bohemo exhibitum esse, testatur P. Henzner. J.C. in itin. p. 136. Et quam plurimis gentis nostræ, qui Majestatem Jacobi M. ejusdemque heroicæ indolis filii Caroli, Walliæ principis, venerabundi Anglicam peregrinationem subierunt: contigisse memini.

SECTIO VI.

Originem osculationis manuum plutarchus quidem ad militiam referre videtur: eam tamen foro & blanditiis Candidatorum tribuit Just. Lipsius adducta auctoritate Senecæ Epist. 119. Alius eorum manus osculis conterit, quibus designatus contingendam manum negaturus est. &c. Valerii de Scipione Nasica: Cum adilitatem curulem adolescens peteret, manumque cujusdam rustico opere duratam, more candidatorum tenacius apprehendisset: joci gratia interrogavit eum, Num manibus solitus esset ambulare. Licet verò Martialis manuum osculum præferat osculo oris, quando ait:

do ait: Basia das aliis, aliis das Postume dextram,

Dicis, utram mavis elige? Malo manum.

Constat tamen ex Arriano lib. 2. dissert. c. 20. illud servorum fu-
isse Ἡξίωτα δημορχίας; πάντες οἱ ἀπαντῶντες συνήδοντο,
ἄλλοι τὰς ὀφθαλμούς καταφιλεῖ, ἄλλοι τὸν τράχηλον, οἱ δὲ λοι-
πὰς χεῖρας. Sic & apud Homerum Odyss. π. p. 458. Eumæus su-
bulcus Telemachum reducem excipit:

Κύσσε δέ μιν κεφαλῆντε ἢ ἀμφω φάσα καλά,
Χεῖρας τ' ἀμφοτέρας.

Ubi præterea nota moris fuisse oculos osculari: Quod amplius pa-
tet ex Odyss. ρ. p. 486. ubi Telemachus à Penelope matre & uni-
versa Ulyssis familia excipitur:

Τὸν δὲ πολὺ πρῶτη εἶδε τροφὸς Ευρύκλεια,
Κῶσα κασορνύσα θρόνοις ἐνὶ δαίδα λέοισι
δακρυύσασα. δ' ἔπειτα ἰθὺς κίεν ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄλλα
Δμοαὶ Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἠγερέθοντο,
καὶ κύνεον ἀγαπαζόμενα κεφαλῆντε ἢ ὤμους.
Ἦδ' ἰεν ἐκ θελάμοιο περίφρον πηνελόπεια,
Ἀρθέμιδι ἰκέλη ἠδὲ χρυσῆ Ἀφροδίτη,
ἀμφὶ δὲ παιδί φιλῶ βάλε πήγυε δακρυύσασα,
Κύσσε δέ μιν κεφαλῆντε ἢ ἀμφω φάσα καλά.

Antequam verò à manum osculo longius abeam, digna venit no-
tatu phrasis elegans, ad manum accedere: quæ extat apud Flav.
Vopiscum in Aureliano: Post hæc Valeriani dicta surrexit Aurelia-
nus, atque ad manus accessit, agens gratias militaribus verbis. Et
apud Jul. Capitolin. in Maximino: Fuit Maximinus sub homine
impurissimo tantum honore præditus Tribunatus, sed nunquam ad
manum ejus accessit, nunquam illum salutavit. Æquè notanda
est forma manus osculandæ, quæ ut Plinius lib. II. scribit, osculis
averfa appetitur.

SECTIO VII.

Osculum genuum vel pedum quod attinet, Pomponius Lætus
affirmat, Imperatores antea manus exosculandas nobilibus præ-
buisse, post suis manibus sublevasse ad oris osculum, vulgum genua

C

exo-



exosculatum esse. Cæsar porrexit ad osculandum sinistrum pedem Pompejo rano, ut ita ostenderet socculum auratum, margaritisque distinctum. Senec. Diocletianus edicto sanxit, uti omnes sine generis discrimine prostrati pedes sibi exoscularentur, quibus etiam venerationem quandam adhibuit, exornans calceamenta auro, gemmis & margaritis. Maximinus in salutationibus superbissimus erat, & manum porrigebat, & genua sibi osculari patiebatur, nonnunquam & pedes. Boni tamen Principes ab hac salutatione semper fuere alieni. Quo nomine laudatur Trajanus, de quo Plinius: Non tu civium amplexus ad pedes tuos deprimis, nec osculum manu reddis. - Nec non Æmilius Paulus: Nam Perseus Rex ab ipso victus turpissimum spectaculum exhibuit, in faciem concidens, manibusque genua Æmilii tangens, vocesque & deprecationes homine ingenuo indignas proferens. Quas ne audire quidem dignatus Æmilius, tristi cum vultu in hæc verba compellavit: Quid, ô miser, hæc agis, quibus crimine tuarum calamitatum fortunam liberas, & ostendis non immerito tibi hæc accidisse, teque non præsentem, sed priore conditione indignum fuisse? Quid victoriæ meæ laudem imminuis, demonstrans Te non altissimi animi virum, neque dignum fuisse, quem Romani adversarium suum haberent? Virtus profecto hominis adversa patientis etiam apud hostes magnam sui verecundiam excitat: timiditatem etiam, si fortunata sit, Romani inhonestam censent. Inde à terra sublevatum, dextra data salutavit. Plutarch. in Æmyl. pag. 488. Item Pompejus Magnus teste eodem in ejus vit. pag. 400. posteaquam Tigranes ad pompejum pervenit, cidarim capiti deraactam ante pedes ejus deponere, seque (id quod erat turpissimum) ad genua ipsius provolvere intendit. Sed pompejus prævertit, dextra cum arrepta ad se attrahens, ac juxta se, filium verò Tigranem ab altero latere collocans. Malè è contrario audit Alex. M. quem Chares Mitylenæus narrat in convivio cum bibisset, pateram cuidam amicorum porrexisse: eum accepisse, & ad focum adstitisse: cumque bibisset, primum adorasse regem, deinde osculum dedisse, atque ita assedisse hoc omnes deinceps imitatos. Callisthenem verò accepta patera, rege non attendente, sed cum Hephæstione colloquente,

quente, bibisse, & ad regem osculandi causa accessisse: Demetrio autem, cui Phidonis cognomentum fuit, regem monente, ne osculum ei praberet, quod solus omnium non adorasset, ita Alexandrū ab osculo se retraxisse: Callisthenem magna voce dixisse, Unius itaque osculi jactura facta ab eo. Quo Callisthenes magnam apud Alex. sibi confluxit invidiam seque in discrimen vitæ coniecit, ut videre est apud Plur. in Alexand. pag. 488. Idque vilissimum osculi genus Justus Lipsius à Cajo natum putat, qui ut Dio ait: ἐφίλει ὀλίγους τοῖς δὲ πλείστοις καὶ τῶν συμβουλευτῶν ἢ τὴν χῆρα ἢ τὸν πόδα προσκυνεῖν ὤρεγε. Atque ex verbo προσκυνεῖν, quod Latinis est adorare (non ab ador, ut Grammatici volunt formatum, sed à manuum ad os admotione) colligit, non os quidem admotum genibus, sed dextram, eamque deinceps ad os relatum. Quod Plutarchi auctoritate comprobari videtur in Marcello. pag. 563. Nicias Marcelli manus & genua tangens pro civibus Euguinis, ac primo quidem loco pro Inimicis suis deprecatus est. Quamquam revera etiam pedes osculo affectos idem historicus docet: πομπόνι Θεσεκῆνδρῳ τότε ὑπατεύων ὄψα τοῖς ποσὶν αὐτῶν καθέμεν, ἐπικύπλων ονεχᾶς αὐτῶν ἐφίλει. Illud etiam huc pertinere videtur, quod Plutarchus scribit, in Anton. pag. 151. Calvisium Cæsaris in accusando, Antonio socium, ipsi objecisse quod γυναικοκρατέμεν fuerit, quod Pergamensem bibliothecam, in qua ducenta librorum millia erant, Cleopatraz dono dederit, quod in convivio multis presentibus assurrexerit, & pedes ei ex pacto triverit. Utrum verò de osculatione genuum sit intelligendum, quod vidua Sunamitis, cum ad Eliseum in montem Carmeli venisset, ejus pedes apprehendit, 4. Reg. 4. v. 27. juxta veterem formulam A. Q.

SECTIO VIII.

Porro servilia ista manuum pedumque oscula in creberrimò apud Italos, Gallos & Hispanos sunt usu, quos non solum in Anglia publicè ni comædiis exagitari vidi, sed falsè eosdem etiam ridet Antonius Guevara, ipse Hispanus, Carolo V. Imperatori à concionibus, in ep. quadam ad Branciscum de Mendoza, Episcopum Valentiaz, quæ cum in paucorum sit manibus, hic eam inferere non

putavi alienum. Ea extat in aureis ep. tom. I. p. 180. & ita habet: Reverendæ dignitatis Vestræ literas, quibus se certiolem fieri petit, quo modo duo obviam sibi venientes se invicem salutare, vel discedentes sibi precari debeant, rectè accipi. Rev. ergo dign. T. respondeo, non postremam esse morum elegantiam, si quis sciat quemq; ut meretur, revereri, & competentem cuique honorem exhibere, atque in omnibus talem se præbere, ne magis in caula, quam aula videatur educatus. Pari namque modo ut Aurifabrum commendat poculum elegans & artificiosè cælatum, Sacrificulum missæ celebratio, Sartorem vestis corpori probè congruens. Ita aulicum decet esse moribus politum & humanum. Primum ergo quod salutandi morem attinet, non habeo quidquam certi dicere, multo minus statuere. Ejusmodi namque ceremoniæ non ex libris hauriuntur, sed potius à cujusque loci pendent consuetudine atq; usu. Nihilominus tamen morem tibi geram referamque mores, cum veteres, tum nostros. Liberum erit Rev. T. D. sequi vel id quod scripsero, vel quod ipsi maximè visum fuerit decorum.

Idumæi si in plateis sibi occurrebant, his sese conceptis verbis salutabant: Dominus vobiscum. Hebræi: Ave mi frater. Sophistæ Græci: Avete omnes. Thebani & Romani: Salus sit vobis. Carthaginenses non verbis sed osculo benevolentiam erga obvios declarant. Similiter Turci non salutem verbis impertiunt, sed in congressu humeros, in digressu genua osculantur. In Italia solennia verba sunt. Bonne matine, bonne nocto. Et: me recommando. Valentia usitata sunt: ben se ao ben gut mon Senor. Et: à deo xe ao. Cui alter respondet: An ao en bon hora. Catalognæ recepta sunt: Ben sea arribat. In Castilia: Dio mantenga: Vel: Mantenga os dios: Vel: en hora buena esteys: Vel: en hora buena vays: Vel: Dios os guarde: Vel: dios sea con vos: Vel: queda à Dios: Vel: andat con dios.

Singulæ hæ salutandi formulæ usu receptæ sunt inter rusticos & plebeios, non æquè inter aulicos & homines delicatos. Stylus namque & mos Hispanorum, nec non Gallorum & Italicorum fert, ut quis alteri dicat: Beso las manos de Uvestra merced. Item: beso los pies de Uvestra Senoria.

Alii

Alii dicunt: Yo soy siervo y esclavo perpetuo de Uvestra casa.

Si quid mei hic est iudicii, puto auctorem hujus reverentiæ & simulatæ demissionis fuisse hominem abjectum, omnisque urbanitatis expertem: Nam alterius osculari manum non est volupe, pedes verò osculari etiam turpe. Manibus emunguntur nares, scabiei pruritus pellitur, cetera me proferre pudet. Quo ad pedes notum est, eos à sudore foetere, ungues rarò præsecari, eosque verucis atque immunditie scaterere. Ita ut ego quidem malim assam ovinā comedere, quam manus vel pedes thraſonis aulici osculari. In ea omninò sum sententia, in aulis principum plures esse, qui etiamsi ad oscula pedum manuumve sese abjiciant, eos non potius præcidere vel corpus fustibus contundere malint. Ut vir bonus erga alium hisce utatur verbis: Ero à servitiis vestris: Jube, impera quod vis: De meliori nota me tibi commendo: Fiet à me quod tibi fieri velis vel nolis: honestati congruit. Verùm osculari velle manus vel pedes rus redolet & aratrum. Pedem enim osculi honor Pontificiæ Sanctitati, manuum verò sacerdoti competit.

Si Christianorum *Unberaw* imitari velimus, cum Christo dicere debemus: pax vobis: pax huic domui. Impudentissimum quippe est, & à Christi doctrina quam maximè alienum, ut quis alterius manibus vel pedibus oscula figat.

Coronidis ergo dico, me quidem fugere, quis quo tempore, quo loco & quam ob causam manuum pedumque osculationem introduxerit: Omninò verò statuo, quemadmodum in ducendis choreis posterior priorem sequitur, ita fieri potest, ut cuidam verbum hoc per jocum exciderit, quod alius tanquam serium arripuit: Indeque in morem fere non illaudabilem abiit & huc usque receptum est. Hactenus Guevara, qui verissimè hunc adulatorium morem vocat, & ab animo ad inserviendum parato quam maximè alienum. Quod suo sæpè malo illi, qui exoticas perlustrant terras, & hac se assentatione capi patiuntur sentiunt. Captatores potius habent numorum quam fideles amicos, & serviteurs de la bourse, point de l'homme. Utinam verò hi Judæ posterius extra limites tantum Imperii se continerent! Sed

--- candor ubique

Exulat, & gelido est rarior igne fides.

De simulatis & fictis hisce osculis scribit B. Augustinus in e. Non omnis. 5. q. 5. Meliora esse vulnera amici, quam voluntaria oscula inimici. Melius esse cum severitate diligere, quam lenitate decipere. Porro quod Guevara manus osculum Sacerdoti ait convenire hoc iterum pontificii à paganis petierunt. Quod Apuleius testatur lib. asin. sui secundo, ubi cum de Propheta Ægyptio meminit. ait: Et cum dicto juvenem quendam linteis amiculis instructum, pedesque palmeis baxeis indutum adusque deverso capite producit in medium, hujus diu manus deosculatus. &c.

Præter superiora osculorum genera adhuc tria restant, Osculum propinquorum, Osculum Officii, Osculum amoris sive suavitium. De quibus hoc ordine deinceps.

SECTIO IX.

Quamquam de osculo propinquorum Benedictus papa in e. Lex divinæ. 27. q. 2. rescripsit: Si cujus soror defuncta simplicibus verbis alicui desponsata fuerit, hoc impedimento non esse, quo minus is sororem superstitem matrimonio sibi jungere possit, etiãsi osculum intercesserit: Osculum enim nullam parit propinquitatem, quia nullam facit sanguinis commistionem. In jure tamen civili osculum hoc operatur, ut si sponsus sponsæ osculum tulerit, augeatur jus sponsalium, & non tam pro sponsa habeatur, quàm pro vera uxore. Ita enim constituit Constantinus Imp. in l. si à sponso 16. C. de Don. ant. nupt. si à sponso rebus sponsæ donatis interveniente osculo, ante nuptias hunc vel illam mori contigerit, dimidiam partem rerum donatarum ad superstitem pertinere, dimidiam ad defuncti vel defunctæ heredes, cujuslibet gradus sint, & quocunque jure successerint, ut donatio stare pro parte dimidia videatur. Osculo verò non interveniente sive sponsus sive sponsa obierit, totam infirmari donationem & donatori sponso vel heredibus ejus restitui. Quod si sponsa interveniente vel non interveniente osculo, donationis titulo (quod rarò accidit) fuerit sponso largita, & ante nuptias hunc vel illam mori contigerit: omni donatio-

natio-

natione infirmata, ad donatricem sponsam, sive ejus successores, donatarum rerum dominium transferatur. Hactenus constitutio Constantini.

SECTIO V.

A qua non divellam quid juris nostri Interpretes de osculis sentiant. Habentur ab illis præparatoria rei venereæ & arrha quasi: eaque propter ab Angelo Jcto libidinis quædam anticænia, ab aliis proemium adulteriû vel promulsis Veneris appellantur. Hacque ratione & fundamento quam plurimæ nituntur JCorum decisiones: Quod vasallus feudum amittit, si uxorem Domini sui turpiter osculatus fuerit. Menoch. de arbitr. Jud. qq. lib. 2. cent. 3. cas. 267. Quod masculus pæna judicis arbitraria puniendus est, si feminam turpiter fuerit osculatus, ut decisum est in consilio Neapol. Matth. de Afflict. decis. 276. Grammat. cons. 48. incip. In causa Christophori. Menoch. cas. 287. n. 2. 3. 4. & seqq. Clarus q. 88. §. ult. Althus. dicaol. lib. 1. c. 124. n. 19. & cap. seq. n. 32. Quod mulier quæ se deosculari passâ est, propter osculum dotem perdit, non secus ac propter commissum adulterium, ut consentientibus Dd. votis traditum est, Cagnol. in Rubr. C. de edend. n. 28. & ibi Bellon. n. 59. cum mult. seqq. Covarruv. in tr. de matrim. in 2. part. c. 7. §. 6. n. 3. Menoch. d. cas. 287. n. 7. 8. 9. lib. 5. præf. 41. Quamvis contrarium teneat M. Mantua in Rubr. de Judic. & limitetur à Farinac. q. 136. n. 129. & seqq. & Alciato lib. 4. parerg. c. 10. Si nimirum eò aliis conjecturis adulterium convinceretur, & ex qualitate loci, temporis, personæ haud quaquam stetisse mulierem intra fines osculi præsumeretur. c. literas. de præsumpt. Vel si ex genere suavii intenderetur conjectura criminis, quale illud est quod *κατάγλωπισμα* Aristophanes vocat, justam Zelotypis repudio causam illud daret. Jo. Lup. in Rubr. de don. inter vir & ux. chart. 48. col. 1. Et Jo. Nevizant. in sylv. nupt. lib. 4. p. 324. n. 76. ubi ait: Esse equevidem plures, qui semper capiunt in meliorem partem, si aliquid videant vel tangant. Nam tactus quandoque fallax. Dodus contra strigas chart. 26. Et si vident aliquem uxorem suam in occulto amplexantem, præsumitur quod det benedictionem,

nem. Et si vident quod deosculetur, præsumat quod faciat Zelo caritatis. Alex. 4. vol. conf. 127. Visa inquisitione col. 3. vers. & propterea. Sed à tali caritate, inquit, libera nos Domine, quando sic secretè loquuntur: ex quo non præsumuntur dicere pater noster, quam sententiam ibidem plurimis Dd. auctoritatibus confirmat: & notat: eos qui tam patienter ferant oscula uxorum sua phrasi dici Viros bonos, qui in L. L. Longobardorum dicuntur Argæ à Græco ἀργός, quod significat ignavum, stupidum, inertem ac legnem: & alio atque alio nomine appellantur ab Anglis, Gallis & Italis: de quibus Joan. Owen. lib. 2. epig. 38.

Cur Itali longè gravius quam Gallus & Anglus.

Uxorum lusus, oscula, furta ferunt,

Bestia peior ave est, cui nupsit adultera conjux,

Italus est (a) quadrupes, Gallus & Anglus (b) aves,

Gallus & Anglus aves, quadrupes est Italus? ergo

Ex tribus his solus cornua fert Italus.

(a) Becco Cornuto. Hircus.

(b) Un Cocu. Gall. Angl. N Cucfold/ cuculus

Et lib. 1. ep. 163.

Si quando sacra jura tori violaverit uxor

Cur gerit immeritus cornua vir? Caput est,

Et lib. 1. ad Edoard. Noel. ep. 49.

Si natura daret tibi cornua tollere posses.

Quod tibi nupta dedit, Tollere nemo potest.

In ripa Thamesis suburbio Londinensi Rattelew dicto, opposita, perticam vidi ligneam, cum cornibus arietinis superius affixis: quæ vulgo significare dicuntur ita puniri eum, qui sciens & volens passus sit alium cum conjuge sua concumbere tacitè sic in adulterium consentiendo. In jure nostro feudali frequens est in hoc genere concurbitandi verbum: cujus rationem reddit Rittershus. in part. lib. 2. c. 5. quia qui stuprum parare audet in personas conjunctas domino, is eum habet pro homine inerte, quasi qui pro capite habeat concurbitam & peponem loco cordis, ut est proverbium apud Tertull. lib. 4. advers. Marcion. c. 40. sive qui pepone magis insulsus sit, ut ait idem in lib. de anima: sive qui dignus sit qui cucurbitas

tas

tas pingat. Non ignoro tamen Alciatum legere cuculitare: quam
lectionem confirmare videtur Joh. Ow. lib. 1. ep. 40.

Induit uxoris pertæsus Cotta cucullum.

Ut mundo moriens exueret cuculum.

Utinam verò nostra Germania careret subfessoribus alieni tori!
Quod vitium non minus apud nos frequens est quam apud Natio-
nes exoticas: viresque sumpsisse videtur vel à coactis matrimoniis,
vel quod videmus decrepitos & exolvendo debito maritali impa-
res, auctoritate, experientia, opibus Juvenculas à Parentibus ex-
torquere, quæ postea ad sitim libidinis restringendam quamvis la-
cunam adeunt. Ita ut, proh scelus! multi matrimonium propterea
tantum contrahant, ut sub honestatis velo licentius scortentur li-
bidinibusque indulgeant. Cornuti nobis sunt *Harrey* comparatione cum Gallo gallinaceo propterea facta, quòd naturalium re-
rum scriptores in eo cum ætate salacitatem crescere, facultatem
verò coeundi decrescere atque imminui tradunt: imò adeò natura
Galli immutatur ut quo ante à gallina discernebatur, id amittat,
tandemque ova pariat: quod ut alii pro figmento habeant, ego
tamen illa in duabus Virorum in conquirendis naturæ raris atque
arcanis studiosissimorum pariter atque sumptuosissimorum pina-
cothecis oculis & manibus usurpavi: Basileæ apud Thomam Pla-
terum mensis Nov. d. 27. Anno 1619. & Enckhusæ apud Bernardum
Paludanum d. 11. Junii Anni superioris. Sic illi quoque genio suo
indulgentes & de facultatibus suis amplius quam in illis est spe-
rantes, Coadjutores nolentes volentes nanciscuntur, irrisione po-
tius digni quam commiseratione. Sed quò ab osculis delabor?
Punienda quidem dixi Oscula lasciva & turpia: Nimium tamen
severus & Zelotypus fuit Jacobus Tremultius, Vice Dominus Regis
Gallorum in ducatu Mediolanensi, qui Gallum quendam Susan-
nam Tremultiam deosculantem securi percuti jussit. *Ægid. Bos.*
in tit. de extraord. crim. n. 3. Nec non P. Mævius, qui in liber-
tum gratum sibi animadvertit, quia eum nubilis jam ætatis filia
suæ osculum dedisse cognoverat, præsertim cum non libidine sed
errore lapsus videri posset. Ceterum amaritudine pænæ teneris
adhuc puellæ sensibus castitatis disciplinam ingenerari magni

D

æsti-

æstimavit. Eiq̄ve tam tristi exemplo præcepit, ut non solum virginitatem illibatam, sed etiam oscula ad virum sincera perferret. Val. Max. lib. 6. c. 1. p. 345. Ignoscendum quippe est juvenibus, vel mitius certè cum ipsis agendum; si quando juvenilis calor ita fit vehemens, ut difficilè coarctari queat. Quod Pisistratum alioqui tyrannum fecisse scribit Val. Max. lib. 5. c. 1. p. 282. Nam cum adolescens quidam amore filiae ejus virginis accensus in publico obviam sibi factam osculatus esset, hortante uxore ut ab eo capitale supplicium sumeret, respondit: Si eos, qui nos amant interficiemus, quid iis faciemus, quibus odio sumus. Joan. Nevizant. d. loco num. 78. juvenes basia virginum studiosè sectantes comparat Tantalo, qui ut est apud Virgil. 6. Æneid. habebat aquas usque ad dentes & tamen non poterat bibere, allegans præpos. in c. cursus qui Cler. vel vov. col. 6. & 7. fac. tex. in l. hi qui. C. de Apostat. Et porrò subjicit: Quicquid sit à Juvene & cupido cædatur reddita virgo. gl. in l. si verò non remunerandi. §. Si vero ff. mandat. præpos. in c. commissum. col. 2. de spons. Etiam si promisisset de non ab ea requirendo, nisi à Zona supra: quoniam postea ei Zonam poneret sub calcaneis ne fidem frangeret. Fulg. in l. 1. §. Sed quod meretrici. col. 1. ff. de cond. ob turp. caus.

SECTIO XI.

Verum è superiori diverticulo ad oscula propinquorum redeundo: Primum parentes liberos suos osculabantur. Exemplo est Patriarcha Jacobus, qui nepotes suos ex filio Joseph osculatus est. Gen. 48. v. 10. Et Laban ægrè tulit non tam quod Jacob gener clanculum discesserit, quàm quod passus non fuerit filios & filias suas osculari. Genes. 31. v. 28. Proindeq̄ve de nocte confurgens osculatus est filios & filias suas, & benedixit illis & reversus est in locum suum Genes. 31. v. ult. Philippus Macedo cum Alexandrum cognomento Magnum spectasset bucephalum intractabilem equum frenasse atque compescuisse præ lætitia etiam illacrumasse commemoratur, caputq̄; filii, cum ab equo descendisset, osculatus dixisse: Ô nate, regnum tibi par quære, Macedonia enim te non capit. plut. in Alex. p. 449. C. J. Caesar Pontificatum maximum petiit, non sine profu-

profusissima largitione. In qua reputans magnitudinem æris alieni, cum manè ad comitia descenderet prædixisse matri osculanti fertur, domum se nisi pontificem non reversurum. Suet. in Jul. Cæs. p. 8. Agesistrata in filii sui Agidis Regis Spartanorum, à Leonida in carcere strangulati cadaver incumbens, faciemque deosculata est. Plut. in Agide p. 191. Cratesiclea Mater Cleomenis cum Nepote suo obses ad Ptolemæum in Ægyptum profectura, Cleomenem in fanum Neptuni solum abduxit, ibique amplexu ejus & osculis se saturavit. Plut. Cleom. p. 208. Recordor hinc miserabilis historiz, & insignis *gopgns* atque materni in liberos affectus exempli, quod in hunc ferè modum describit Peuceus lib. 5. Chron. p. 97. Albertus Comes Provincialis Turingiæ Henrici optimi patris degener filius, cum ex Margaretha Friderici II. filia suscepisset filios duos, Fridericum & Ticemannum generosissimæ indolis adolescentes, spreta conjugis nobilissima exarsit amore pellicis tanto, ut etiam vitæ conjugis insidias struxerit, de quibus illa certissimis indicibus edocta ut cederet furoribus & scelere mariti & vitæ consuleret, hortantibus amicis prudentibus ac fidelibus, consilium cepit de fuga. Ostenditur adhuc locus in arce Isennacensi, ubi non magna est altitudo à scopulo extra arcem ad fenestram, ex qua domina cum quinque comitibus dimissa fuit. Nocte cum migratura esset, priusquam à filiis discederet, assidens ad lectulos & calamitatem suam deplorans, cum consiliarius senex & matronæ eam comitaturæ hortarentur, ut properaret, tandem valedictura filiis à quibus avellebatur invita, quod eorum pericula sciret non fore leviora suis, Fridericum natu majorem lacrymis & ejulatu materni doloris magnitudinem ostendens, osculis crebris complexa, postremò mirabili animi motu genam ejus mordicusprehendit ac læsit. Vulneris cicatricem Princeps quoad vixit retinuit & cognomentum inde admorsu consecutus est. Nunquam animo meo hujus rei memoria subit, quin detester effrenatam non hominis, sed belluæ, non Principis, sed monstri & naturæ catharmatis libidinem: E contrario verò movear pio erga filios matris affectu & tristi discessu, quæ ut Horatius canit lib. 1. od. 13. quasi

-- -- furens

Impressit memorem dente labris notam.

Li-

Liceat huic classi osculorum annumerare quod Suetonio in Domit. c. 12. p. 446. scribit: Eum Cænidii patris concubinæ ex Histria reversæ, osculumq; ut assueverat offerenti, manum præbuisse.

SECTIO XII.

Secundo Liberi parentes osculabantur: Isaac Patriarcha à filio suo Jacobo petiit, ut ad se accederet, seque oscularetur. Genes. 27. v. 27. Nefas etiam duxit Elisæus Eliam sequi, venia non prius osculo à parentibus petita. 3. Reg. 19. v. 20. Cum aliquando legatis audiendis vacaret Antigonus, Demetrius à venatione supervenit, utque jacula manu tenebat, ad patrem adiit, eumque osculatus juxta affedit. Tum Antigonus accepto responso jam discedentibus legatis alta voce, Hoc quoque inquit, ne nobis renunciate, ita nos invicem affectos esse. A qua narratione Plutarchus (in Demetr. pag. 76.) hanc pro more facit digressionem: Nimirum ostendens concordiam cum filio fidelem robur esse regni & potentiæ documentum. Adeo impatiens consortis est imperium, infidelitatisq; & malevolentia plenum, ut gloriaretur potentia & ætate maximus successorum Alexandri, quod non metueret sibi à filio, sed eum ad se cum hasta venientem admitteret. &c. Et paulo post de iisdem p. 86. Ferunt Demetrio Lamia apertè jam addicto Antigonus peregrè revertenti ac ipsum osculanti per risum dixisse: Lamiam, & fili, osculari videris. Quæ haud est laudabilis in vitiis filii corrigendis patris lenitas. Memoria proditum est, Æmylium Paulum, cum præfectus bello contra Perseum, splendide ab universo populo domum esset deductus, filiulam Tertiam plorantem domi offendisse, eamque salutatam à patre, ac de causa tristitiæ interrogatam complexu osculoque patri reddito respondisse: Nescis vero, mi pater, Perseum nostrum mortuum esse (loquebatur autem de catello, quem id nominis gerentem alebat) & respondisse Æmilius: Diè benè vortant mea filiola, accipio omen. Plut. in Æmyl. m. p. 475.

SECTIO XIII.

Tertiò Osculum ferebant uxores viris peregrè advenientibus: ut Alcumena Amphitruoni act. 2. sc. 2. Ecce equidem te certò heri

heri hîc advenientem illicò & salutavi & valuissesne usque exquisivi simul mi vir : & manum prehendi & osculum tetuli tibi. Cujus osculi maritalis originem Plutarch. tradit in Rom. in pr. pag. 35. & lib. de virt. mul. p. 420. & in qq. Rom. q. 6. p. 455. Ferunt nonnulli Troja capta quosdam Trajanos effugisse, nactosque naves, vento ad Tyrreniam (quæ eadem Etruria est) delatos juxta flumen Tyberim appulisse. Ibi muliebribus eorum animum jam despondentibus, pertæsisque maritalis jactationis, quandam genere & opinione prudentiæ reliquis præstantem, Romam nomine, consilium comburendarum navium dedisse. Quod ubi factum fuerit, primò viros stomachatos, deinde necessitate compulsos apud Palantium urbem condidisse : ubi cum non multo tempore exacto spe feliciter viverent, agri bonitatem ac vicinorum hospitalitatem experti, inter alios Romæ tributos honores, urbem quoque eos istius nomine, ut cujus ipsa autor extitisset, insignivisse : Exinde etiam hunc morem obtinuisse, ut mulieres cognatos suos ac moritos osculo salutarent : nam illas quo tempore naves intenderant, viros osculando demulsi, iramque blandiendo & deprecando leniisse.

SECTIO XIV.

Mariti vicissim suaviabantur uxores. Antonius victoria, quam de Cæsarianis in Ægypto reportavit, elatus, in regiam adiit, & armatus Cleopatram osculatus est. Plut. in Ant. p. 161. Quod tamen coram liberis facere prohibitum erat, ne fortè in amore illicito ante tempus idoneo conjugio quærendo aptum accenderentur : Eamque ob causam, M. Cato censor Manilium senatu expunxit, quod uxorem coram filia nubili exosculatus esset : sibi nunquam à muliere amplexum latum addens, nisi cum vehemens tonitru extitisset, seque joco solitum dicere, Jove tonante si felicem esse. Plut. in ejus vit. pag. 628. Similiter Clem. Alexandr. jus non facit maritis uxores suas coram famulis osculari. Nam ut August. de Civ. Dei lib. 14. c. 18. ait : Devitat publicum etiam permessa atque impunita libido conspectum : & verecundia naturali habent provisum lupanaria ipsa secretum. Et paulò infra : Quid



concubitus conjugalis, qui secundum matrimonialium præscripta tabularum procreandorum fit causa liberorum? Nonne & ipse quamquam sit licitus & honestus, remotum ab arbitris cubile conquirat? Nonne omnes famulos atque ipsos etiam paranympnos & quoscunque ingredi quælibet necessitudo permiserat, ante mittit foras, quam vel blandiri conjux conjugii incipiat? Et rursum: Quis enim nescit, ut filii procreentur, quid inter se conjuges agant? Quandoquidem ut id agatur, tanta celebritate ducuntur uxores: & tamen cum agitur, unde filii nascantur, nec ipsi filii, si qui inde jam nati sunt, testes fieri permittuntur.

SECTIO XV.

Atque ut reliqua propinquorum oscula breviter in unum contraham: Fratrum quoque inter ipsos recepta erant oscula: Esau currens obviam fratri suo Jacobo ex Mesopotamia redeunti, amplexatus est eum, stringensque collum ejus, & osculans flevit. Gen. 33. vers. 4. Joseph cum fratribus suis se exhibuisset osculatus eos omnes & ploravit super singulos. Genes. 45. v. 15. Aaron cum ex præcepto divino se ad Moysen in monte Dei morantem contulisset, eum osculo salutavit. Exod. 4 v. 27. Osculorum præterea in sacris mentio fit Exod. 18. v. 7. ubi Moyses Jethro socerum suum in desertum ad se venientem osculatus est. Ruth. 1. v. 9. ubi Naemi cum nurus suas ad lares patrios juberet reverti, ipsis osculis benedixit. Sciens etiam omitto osculum Arpæ Ruth. 1. v. 18. Jacobi & Rahelis Gen. 29. v. 11. Labani & Jacobi ib. v. 13.

Magis fortè è re erit, in ratione osculi, quod cognati atque affines Mulieribus dabant: inquirere. Alexand. ab Alex. gen. dier. lib. 3. c. 11. p. 137. Plin. lib. 14. nat. histor. & Gellius lib. 10. noct. c. 23. unanimiter scribunt: Vini usum adeo mulieribus apud Romanos interdictum fuisse, ut vinum bibisse perinde esset ac si in adulterio aut gravi crimine deprehensa capitali judicio plectenda foret. Usumque inolevisse, ut cognati affinesque mulieribus osculum ferrent, scilicet an vinum bibissent ut ore explorarent. Ad quam rationem digitum intendit Juvenalis hisce vers.

Pauca adeo Cereris vittas contingere dignæ,

Quarum non timeat pater oscula.

Alias

Alias paulò causas hujus osculi divinat Plut. in Qu. Rom. q. 6. pag. 455. Datum hoc est, inquit, mulieribus, ut honorem simul eis potentiamque concilians, si viderentur multos ac probos habere cognatos & propinquos. Quam rationem egregiè illustrat quod est apud eundem in Thes. p. 6. Megarenses, ait, historici famam hanc impugnant, diurnitatisque temporis, ut ait Simonides, bellum faciunt. Neque enim prædonem & injuriosum fuisse Scironem, sed qui latrones supplicio affecerit, bonos & justos viros amicitia prosecutus sit. Quippe Æacum inter Græcos sanctissimum censerit, Cychreum Salaminium Deum honoribus apud Athenienses coli, virtutem Pelei ac Telamonis nemini incognitam esse. Atqui Scironem Cychrei generum, Socerum Æaci, Pelei & Telamonis avum fuisse: siquidem nati sunt Endeide, quæ filia fuit Scironis & Chariclus, neque esse consentaneum, optimos viros cum pessimo necessitatem vitæ eam contraxisse, in qua res summæ ac pretiosissimæ mutuo traderentur. Cum quibus ferè facit quod de Ahasia Rege Judæ est 4. Regum 8. v. 27. Ahasia ambulavit in viis domus Achab: & fecit, quod malum est coram domino, sicut domus Achab: gener enim domus Achab fuit. Et de Joram Rege Israel 2. paralip. 21. v. 6. Joram ambulavit in viis Regum Israel, sicut egerat domus Achab: filia quippe Achab erat uxor ejus, &c. Postrema Plutarchi ratio est: Cum esset Legibus interdictum cognatarum nuptiis, usque ad osculum tamen amoris permissum progredi, eaque fuit consanguinitatis tessera & communicatio. Antiquitus enim sanguine junctas Romani non copulabant sibi matrimonio, ut ne nunc quidem materteras aut sorores. Serò concessum fuit, ut ducere consobrinas liceret. Corollarii loco moneo hoc jus osculi appellare Sueton. in Tiber. c. 26. p. 302. Tib. Claudius Casar illecebris Agrippinæ, Germanici fratris sui filia, per jus osculi & blanditiarum occasiones pellectus in amorem, subornavit proximo Senatu, qui censeret, cogendum se ad ducendam eam uxorem, quasi reip. maximè interesset. Ejusque juris abusum indicat Propertius lib. 2. ad Cynthiam:

Quin etiam falsos fingis tibi sæpè propinquos,
Oscula nec desunt qui tibi JURE ferunt.

SECTIO

SECTIO XVI.

Sequitur jam osculum officii, de quo in vet. Testam. i. Sam. 20. vers. 41. præcipiturque à DD. Apostolis Romanis, Corinthiis, Thessalonicensibus & in univèrsam omnibus, qui Christo nomen dederunt, ut se invicem osculo salutent. Rom. ult. v. 16. i. Cor. ult. 20. 2. Cor. ult. v. pen. i. ad Theff. ult. v. 26. & i. Pet. ult. Idq; nunc vocant *Φίλημα ἀγάπης*, nunc *ἅγιον Φίλημα*. Nam ut caritas ipsa omnia claudit, ita osculū & cōplexus amicitiae pacis & caritatis symbolū congressum, digressum, omnesq; nostras actiones obsignare debet. Exemplo nobis iidem fuerunt Apostoli: Nam eum Paulus Troade concione Christianis valedixisset, magnus fletus factus est omniū, & procumbentes super collum pauli, osculabantur eum. Actor. 20. v. 37. Hinc apud pontificios etiam nunc receptum est, ut finitis atque peractis sacris circumferatur agnus osculandus, quod ipsi vocant, *das Pacem füssen*/ de quo more Innocentius in c. pacem. dist. 2. Pacem igitur asseris ante confecta mysteria quosdam populis impertiri, vel sibi inter se sacerdotes tradere: Cum post omnia (quæ aperire non debeo) pax sit necessariò indicenda: per quam constet populum ad omnia, quæ in mysteriis aguntur, atque in Ecclesia celebrantur, præbuisse consensum, ac finita esse, pacis concludentis signaculo demonstrantur. Ex eodemque præcepto fluxisse videtur, quod Clericus si alienam mulierem amplectabatur, hoc interpretandum sit, benedictionis causa factum, ut ait gl. in c. absit in verb. Sinistrum. ii. q. 3. Sed nequitia clericorum fecit, ut illa sententia gl. tandem communiter sit rejecta, de quo vid. Schrad. part. 9. c. 2. n. 87. cum seq. Apud Romanos mos salutandi obvios invaluit maximè sub Augusto, ut Lipsius opinatur. Ideoq; Tiberius ut novitium conatus pellere, & oscula cottidiana edicto prohibuit, ut est apud Suet. in Tib. 34. cap. Quod parum tamen auctoritatis obtinuit, inq; viridi observantia officiosum hoc osculum est hodiè apud plerasque etiam barbaras nationes, Turcas, Polonos, Gallos, Anglos, Italos, Hispanos & Germanos: quorum tamen numero eximit virgines Tubingenses Amplifs. Vir Dn. Th. Lansius JC. manifesti erroris arguens Henricum Kornmannum, in
com.

comment. de Acad. pag. 29. Lit. G. publica enim, inquit, honestas & Legum Sanctitas illam osculorum prodigalitatē non patiuntur: de occultis & quæ prægnantes ob causas nonnunquam dantur & accipiuntur, non judicat Ecclesia: & jura constitui oportet in his, quæ *ἢ τὸ πλεῖστον*. Quæ Cl. Viri verba proculdubio cum mica salis accipienda sunt, morem cuique loco suum relinquentia. Nam ut Cajetanus ait in summ. Osculum benevolentiae bonum ac laudabile est juxta morem patriæ inter quascunque personas sit. Osculum verò libidinis nisi inter conjuges, est peccatum mortale. In illis verò locis ubi oscula frequentantur, illud omittere rusticum & agreste est. Risum alicui moveat quod Marmandæ petricorii oppido accidit. Nam cum in diversorio ad insigne trium Regum, ubi plerique Germanorum Burdigalâ Tolozam petentes diverti solent, hospes ejusqve universa familia osculi honorem nostris deferre soliti essent, Germanus quidam istius morum urbanitatis rudis atq; expers, ancillam osculi figendi causa primum ad se, quem ex vestitûs splendore sodalitiî principem putabat, accedentem colaphis repulit, eam pulpamentum quærere autumans. Inde mos iste in fraudem sympatriotarum eò venturorum obsolevit: quod hîc meminisse volui, ne mendacii quis fortè arguat CL. V. D. D. Jodocum Sincerum, qui in itinerario suo Gallia p. 239. istius erga peregrinantes Germanos humanitatis & benevolentiae meminit. Maxima Germanorum pars, quibus simplicitas dicam an rusticitas morum cordi est, hoc sibi persuasum habent, fieri non posse, quin hac osculi occasione multi amoris vehementia ad libidines abripiantur. Nam si Leoni I. Pontifici Max. & sanctissimo viro accidit, cum is die quadam Resurrectionis dominicæ populo Eucharistiam distribueret, manuiqve ejus matrona quædam osculum figeret, ut simulqve infingeret libidinis aculeos: verum ut primum concepti ignis impetus sensit, statim manum veluti partem contagiosam, è qua lues in totum corpus irreperat, ultrò sibi truncavit Th. Lanf. in Or. contra Ital. pag. 793. ex Sab. lib. 5. petr. Rudolph. hist. Sera Rel. lib. 1. p. 22. quanto proclivius hoc erit in Juvenibus, in quibus, ut Joannes Summista ait, Saltat sanguis, & qui non æquæ sciunt habere vitæ suæ modum? Sed egregiè illi falluntur.

E

Oscu-



Oscula apud populos, quos supra nominavi, usu quotidiano vilescunt, & extra suspicionem sunt sinistram. Cessant ex permisso basiorum manifestorum furtiva, quæ apud nostras virgines haud sunt infrequentiora, quam apud illas manifesta. Rectè ergo illa apud Theocritum puella:

Μὴ καυχῶ σατυρίσκε, κενὸν φίλαμα λέγεις:

Τὸ σῶμα μὲν πλῆω, ἢ ἀποπτύω τὸ φίλαμα.

Ne Satyrisce tume, rem ajunt esse oscula inanem,

Et facie abluta tolluntur & oscula sputo.

Forma osculi officiosi erat, ut vel barbam & mentum, vel auriculas prehenderent. De barba sive mento 2. Samuel. 20. v. 9. Joab tenuit manu dextra barbam Amasæ, ut oscularetur eum: Mirabilem omninò historiam de contractu barbæ refert plut. in Æmyl. p. 486. ubi cum eleganter de Famæ celeritate disseruisset inter alia etiam: Memoriam inquit, est proditum, cum Romani Tarquinius auxiliantibus Latinis bellum inferentes vicissent, paulo post magnos duos & pulcros viros ab exercitu Romam venisse, & victoriam annunciasse: hos creditum est Castorem ac pollucem fuisse: ac qui primus iis juxta forum apud fontem occurrit equos sudore fluentes refrigerantibus, cum miraretur hanc famam subridentes feruntur barbam ejus manibus contigisse, eamque confestim de nigra rufam factam, indicio fidem, viro Ænobardi cognomentum peperisse. De qua & similibus historiis quid homini Christiano sentiendum sit docet phil. Melanthon in Locis Theolog. ubi inter spectrorum elusiones de amita sua scribit, Cacodæmonem sub larva monachi ei, injunctis pro marito defuncto aliquot missæ sacrificiis, quasi valedicturum manum ita adustam reddidisse atq; denigrasse, ut ad dies vitæ æquè ac in Æthiope lavando frustra omnes infumeret lotiones. Usitatus tamen erat in supplicationibus & precibus, quam venerationibus barbam vel mentum tangere. Testis Ovidius:

Tange manu mentum, tangunt quo more precantes,

Optabis merito cum mala multa viro,

Et Homerus Iliad. a. pag. 48. *Γέτις*

-- *λάβε γοιῶν*

Σκαῆ,

Σκαῖ, δεξιτερῆ, δ' ἄρ' ὑπὸ ἀνθερεῶν ἐλάσα
 Λισομένη περὶ εἴπε Διὰ κρονίωνα ἀνακτα.

Servius pro barba vel mento frontem notat : auris enim memoria sacra est, frons genio. Plutarchus manum, in Tib. Gracch. p. 232. Tib. Gracchus primum quidem apertè oravit, amicè Octavianum compellans, manusque ejus (qui mos est supplicum) attingens, uti concederet, populoque gratificaretur justa postulanti. Alibi (in pompejo pag. 417.) genua: Hypsæus homo consularis pompejum à balneo ad cœnam euntem cum observasset, suppliciterque genua tangens invocasset. &c. De prehensione aurium Milphio servus ad Adelphasium meretricem: Sine te exorem, sine te prendam auriculis, sine dem suaviū. pænul. act. 1. sc. 3. Et Asin. act. 3. c. 3. prehende auriculis, compara labella cū labellis. Tibul. lib. 2. 5.

Et fatus matrona dabit, natusque parenti

Oscula comprehensis auribus eripiet.

Id Græci χύτραν five ollam vocabant: quasi caput ollæ, aures ansarum formam referrent, pollux. lib. 10.

λαβῶσα τῶν ὠτῶν φίλησον τὴν χύτραν.

Ollam prehensis osculator auribus.

Ceterum judicium & signum odii est, si quis recuset admittere quæ ad osculum pacis, siquidem id in eo loco usitatum sit. Marant. par. 6. de Ord. Jud. act. 2. n. 48. Et tacitè injuria remissa censebitur, si contumelia affectus injuriantem extra Ecclesiam occurrentem osculo excepit, ut notat Andreas Dinnerus JC. & primarius Professor Cod. in inclyta Acad. Altorfina, Senatuique Norinbergensi à consiliis (cujus ob singularia in me merita honoris & observantiæ ergo hîc memini) in conclus. & controvers. select. de pace. concl. 7. Quo pertinet historia Regis Davidis, qui Absalonem filium supplicem sibi factum in gratiam recipiens osculo dignatus est. 2. Sam. 14. vers. ult. Et Patris filii ἀκολάσθ, Luc. 15. v. 20. Nec non Syllæ & Mithridatis, de qua in hunc ferè modum plutarch. in Sylla, p. 142. Obviam procedentem Mithridatem, & dextram protendentem Sylla interrogavit, pacem ne iis, quibus receperat Archelaus conditionibus acciperet: & tacente Rege, Atqui, inquit, eorum qui petunt est, ut priores verba faciant: victori satis est tacuisse. Ut



verò Rex orsus sui purgationem, belli partem diis, partem ipsis Romanis imputare conatus est, ita ei subjecit Sylla: equidem & audi vi ex multis, & nunc ipse experior, summa te vi dicendi præstare, cum honestis in speciem sermonibus pro factis pessimis & injustissimis non destituare. Facta proinde ejus crudelia demonstrans atque culpans, rursus idem interrogavit: cum is annuisset, ita demum salutavit, amplexusque osculum junxit. Nimirum tempub. privatis reb. anteponens, generosorum canum instar mordicò arreptam feram ad extremum usque tenentium, non prius è manibus emisit adversarium, quam eum sibi de victoria concedere vidisset. De horum verò officiosorum ab amatoriiis osculis differentia philo Judæus: *Φίλημα*, inquit, *Διαφέρει ἔ φιλεῖν. τὸ μὲν γὰρ ψυχῶν εὐρεσιν ἀρμοζομένων εὐνοία. τὸ δὲ ψιλὴν ἢ ἐπιπόλαιον δεξιάων χρείας τινὸς ἐς ταυτὸν σιωπῶν ἔχει ἔοικεν ἐμφαίνειν.*

SECTIO Ult.

Postremò de impudicis & luxuriosis osculis agit Salomon **prov. 7. vers. 13.** inter blanditias, quibus Meretrices Juvenes illaqueare solent. De iis hæc pauca annotare libet: Illa in linea amoris ab infano amatore (cujus hoc est distichon:

*Ευδαίμων ὁ βλέπων σέ τρισόλβιον ὅστις αἰεταί,
Ἡμίθεος δ' ὁ φιλῶν, ἀθάνατος δ' ὁ συνών.)*

tertio: à Donato Terentii interprete quarto loco haberi: cum quo facit Anton-Mancinellus apud Horat. lib. I. carmin. Od. 13. Accurs. & Hostiens. in gl. I. quod ait lex. de adult.:

Visus & alloquium, tactus, post oscula factum:

Ni fugias tactus vix evitabitur actus.

Thomas verò Cantiprat. in lib. qui inscribitur, Bonum universale lib. 2. c. 30. §. 49. (quem allegat Henr. Kornm. Syb. Trygand. c. 23. p. 75.) quintam ait viam ad fornicationem esse luxum in osculo.

Alii hos ad venerem gradus constituunt:

Post visum risus, post risum venit ad usum

Post usum tactus, post tactum venit ad actum:

Post actum factum, post factum panitet actum,

Quicquid sit in eo omnes conveniunt, oscula Venerem proximè
ante-

antecedere : Quod auctoritate etiam sua Magister amoris & peritus vates Naso confirmat : dum canit :

Oscula qui sumpsit, si non & cetera sumpsit,
Hæc quoque quæ data sunt perdere dignus erat.

Quantum defuerat pleno post oscula voto?

Heu mihi rusticitas non pudor ille fuit.

Et Comicus in Curc. act. 1. sc. 1. Qui è nuce nucleum esse vult, frangit nucem : Qui vult cubare, pandit saltum suavis. Cujus rei hæc est ratio, quod luxuria per osculum incitatur, quia in osculantibus convenientia partium sit, & animales spiritus junguntur. Unde Aristoteles dicit, quod equi ante coitum conspirant anhelitu & per hoc ad luxuriam provocantur. Porro oscula amoris in duplici sunt differentia, alia enim sagittata dicuntur, quæ instar sagittarum animum feriunt, apud Plaut. in trinum act. 2. alia sunt inerma, quando in unum omnia vota amantium non junguntur apud Propert. lib. 1. el. 3.

Osculaq; admota sumere inerma manu.

Alia etiam oscula dimidio, alia utroque labro dabantur. Testis Martialis lib. 2. epist. 10.

Basia dimidio quæ das mihi, Postume, labro,
Laudo, licet demas hinc quoq; dimidium.
Vis dare majus adhuc, & in enarrabile munus?
Hoc tibi habe totum Postume dimidium.

Et eodem epist. 22.

Quid mihi vobiscum est, O Phæbe novemq; sorores?
Ecce nocet vati Musa jocosa suo.
Dimidio nobis dare Postumus ante solebat
Basia, nunc labro cepit utroque dare.

Quoad formam suaviorum varias licet observare amantium ineptias : Ad basia primum invitabant Linguam proferendo, ut constat ex Plaut. asinar. act. 4. sc. 1. Fortè si tussire incepit ne sic tussiat, ut cuiquam linguam in tussiendo proferat. Quod illa autem simulet quasi gravedo profluat, Hoc ne sic faciat : Tu labellum abstergas potius quam cuiquam illa salivium faciat : ex lectione J. Palmer : cum aliæ editiones habeant : Quam cuiquam salivium fa-

ciat palàm. Dein inter basiandum labella teneris morfiunculis stringebant: quarum Plautus meminit Pseud. act. I. sc. I. Catullus: Cui labella mordebis? Apulejus: Illi purpurea delibantes oscula clemente morfu rosea labella vollicent. Plutarchus in pompejo p. 376. Floram meretricem jam natu grandem ferunt sæpè gratam consuetudinis olim cum Pompejo habitæ mentionem fecisse, & dixisse, nunquam se ab eo, si una cubasset, sine morfu discessisse.

Solebant lingvas transdere iisq; colludere: Lucian. *ἑταίρ. διαλ. ἐφίλθην μὲ τὸ πρῶτον ὡσπερ οἱ ἄνδρες, ἐκ αὐτῶν μόνον περὶ ἁρμόζουσι τὰ χεῖλη, ἀλλ' ὑπανοίγεται τὸ σῶμα.* Apulejus Miles. 6. Accepturus ab ipsa Venere septem savia & unum blandientis lingvæ appulsum longe mellitum. Idem lib 2. Arætius eam complexus capi suaviari: jamque patientis oris inhalatu Cinnamæo & occurrentis lingvæ illisu nectareo prona libidine allubescente. &c.

Tibullus:

Et dare anhelanti pugnantibus humida lingvis Oscula.

Quod Cn. Matius appellat: Columbatim labra conferere labris. Mecænas: Si quis feminæ cirro crispatæ labris columbatur. Martial. lib. I. epist. 110. Issa est purior osculo columbæ. Plautus Asinar. act. 3. scen. 3. Facere proserpentem bestiam Græci *καταγλώπημα*: alii denique valgiter suaviari. Præterea salivas oris miscebant. Quod me Catullus docet carmin. 73.

Sed nunc id doleo, quod puræ pura puellæ

Savia comminxit spurca saliva tua.

Et Lucretius lib. 4. - - Junguntque salivas

Oris, & inspirant pressantes dentibus ora.

Denique suavia aromatis suaviora reddebant: de quo multa apud Martialem: ut lib. 2. epist. 12.

Esse quid hoc dicam quod olent tua basia myrrham,

Quodque tibi est nunquam non alienus odor?

Hoc mihi suspectum est, quod oles bene Postume semper,

Postume non benè olet, qui benè semper olet.

Et lib. 3. epist. 65.

Quid spirat tenera malum mordente puella,

Quod de Corycio quæ venit aura croco:

Vinea

Vinea quod primis floret cum cana racemis :

Gramina quod redolent quæ modò carpsit ovis :

Quod Myrtus, quod messor Arabs, quod succina trita,

Pallidus Eoo ture quod ignis olet :

Gleba quod æstivo leviter cum spargitur imbre :

Quod madidas nardo sparsa corona comas :

Hoc tua sæve puer Diagumene basia fragrant.

Quid si tota dares illa sine invidia ?

Et lib. 5. epist. 39. de Erotio puella.

Fragravit ore quod rosarium Pæsti :

Quod Atticarum prima mella cerarum :

Quod succinorum rapta de manu plebæ.

Ante verò quàm receptui canam non possum, quin epimetri loco annectam insanum Agesilai, laudatissimi cetera Spartanorum Regis amorem, de quo ita Historicus in ejus vita pag. 349. Agesilaus insano Megabatis, Spithridatis filii amore correptus, eum salutandi & osculandi causa accedentem declinaverat, cumque is verecundia motus deinceps eminus ipsum salutaret, pœnitentia non admissi osculi ductus, mirari simulavit, ecquid se Megabates non orè etiam admoto salutaret. Tu in caussa est, dicebant familiares, qui osculum pulcri pueri formidasti atque fugisti : nam adhuc facile ei persuadebitur, ut si te id non metuere certò sciat, ad osculum veniat. Sub hæc verba Agesilaus cum aliquandiu cogitabundus tacuisset, Nihil opus esse respondit id ei persuaderi : se enim libentius iterum ei eo osculo certaturum, quàm omnia quæ conspexisset, aurea habiturum. Talem quidem se præsentem adhuc Megabate gessit, absente autem eo ita arsit, ut dictu difficile sit, an si ille rediisset, temperaturus sibi ab osculo fuerit.

Καὶ τὰυτὰ δὴ πρὸς τῶν : Neque enim à studiis consuetis diutius mihi abesse conceditur, tum existimatio mea me calamum ponere jubet, ne ut laudibus arguitur vini vinosus Homerus : Ita ago ab accuratiori suaviorum descriptione pro sectatore puellarum habear. Te amice Lector

Pausum seposita severitate

Parcas lusibus & jocis rogamus :

Nec



DE OSCULIS SECT. Ule.

Nec castrare velis meos libellos.

Sin cui Theonino dente nostra carpere sedeat, in ipsum non injuria dicterium Eduardi III. Angliæ Regis, quod cum fasciam amasiæ suæ saltantis pede delapsam sustulisset, protulit, posteaque Ordini Equitum Garteriorum, sive D. Georgii, ab ipso Anno 1350. instituto, Symboli loco tribuit, vibramus.

HONNI SOIT QUI MAL Y PENSE.



1002

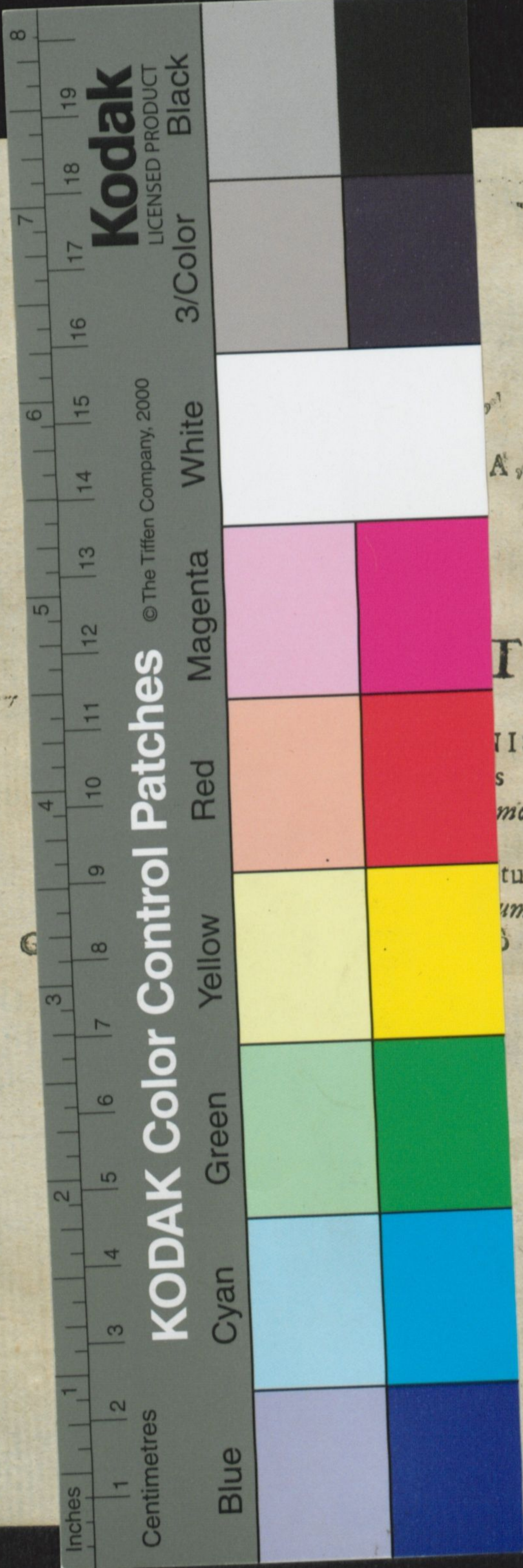
1002

QA
117
1269



[Faint, illegible markings on the left page of the manuscript, possibly bleed-through or light ink.]

[Faint, illegible markings on the right page of the manuscript.]



TO

IS,
s
mo,

udiofo,
um honorandis,

G. R. A.

